

مقدمه

ارزیابی عملکرد، به مجموعه اقدامات و فعالیت‌هایی اطلاق می‌گردد که به منظور افزایش سطح استفاده بهینه از امکانات و منابع در جهت دستیابی به اهداف و شیوه‌های اقتصادی توأم با کارایی و اثر بخشی صورت می‌گیرد. این برنامه طی دهه‌های اخیر در اغلب کشورهای پیشرفته و برخی از کشورهای در حال توسعه مرسوم گردیده، به طوریکه تصویب قوانین خاص ارزیابی عملکرد جزء الزامات محسوب می‌شود.

سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور - معاونت امور دهیاری‌ها نیز در پی احساس این ضرورت، نسبت به ارزیابی عملکرد دهیاری‌های کشور بر اساس نظام‌نامه ذیل مبادرت می‌ورزد تا بتواند با استقرار نظام ارزیابی عملکرد دهیاری‌ها در سراسر کشور، علاوه بر فراهم آوردن امکان کسب بازخورد، بهبود کارایی، بهره‌وری و افزایش انگیزه، رقابت سازنده‌ای را نیز بین آنها ایجاد نماید. بر این اساس نظام‌نامه ارزیابی عملکرد دهیاری‌ها تدوین و ابلاغ می‌گردد.

۱- هدف

هدف از تهیه و تدوین این نظام‌نامه ایجاد هماهنگی و وحدت رویه، افزایش دقت و شفاف سازی حوزه فعالیت‌ها و وظایف و نهادینه سازی نظام ارزیابی عملکرد در دهیاری‌ها می‌باشد.

۲- دایره شمول:

این نظامنامه برای ارزیابی عملکرد کلیه دهیاری‌ها، شرکت‌ها و موسسات وابسته به دهیارهای کشور می‌باشد و رعایت مفاد آن برای کلیه عوامل ذیربط در ارزیابی الزامی است.

۳- مسوولیت اجرا:

مسوولیت اجرای این نظامنامه در شهرستان‌ها با کارگروه شهرستانی ارزیابی عملکرد دهیاری‌ها (که در فرمانداری تشکیل می‌شود)، در استان‌ها با کارگروه استانی ارزیابی عملکرد دهیاری‌ها (که در معاونت امور عمرانی استانداری‌ها تشکیل می‌شود) و در سطح ملی با کارگروه ملی ارزیابی عملکرد دهیاری‌ها (که در معاونت اموردهیاری‌ها تشکیل می‌شود) می‌باشد.

۴- تعاریف:

مفاهیم و اصطلاحات زیر با تعاریفی که از آنها ارایه شده است، مورد استفاده و پذیرش قرار گرفته‌اند:

۴-۱- **ارزیابی:** سنجش، اندازه‌گیری و قضاوت در مورد عملکرد دهیاری ارزیابی شونده براساس معیارهای مشخص می‌باشد.

۴-۲- **ابعاد ارزیابی:** عملکرد دهیاری از دو بعد کلی عمومی و اختصاصی که وفق وظایف و قوانین و مصوبات دهیاری‌ها تدوین و ابلاغ می‌شود.

۴-۳- **شاخص:** مشخصه‌ای که در اندازه‌گیری ورودی‌ها، فرآیندها، ستاده‌ها و پیامدها مورد استفاده قرار می‌گیرد. تدوین شاخص‌ها براساس اهداف و وظایف اصلی (متناسب با چشم‌انداز ۲۰ساله و برنامه‌های توسعه)، مأموریت‌های ویژه و میزان موفقیت در اجرای طرح‌های عمرانی، انجام می‌گیرد.

این نوع شاخص ها به همراه ضریب اهمیت و استاندارد هر شاخص در چارچوب شاخص های اختصاصی که به تصویب «کارگروه ملی ارزیابی عملکرد دهیاری‌ها» رسیده است، با همکاری واحد اجرایی استانی همه ساله تا پایان بهمن ماه تعیین و ابلاغ می‌گردد.

۴-۴- شاخص‌های کلی عملکرد^۱(TPI): شاخص های کلی ارزیابی عملکرد که در برگیرنده شاخص‌های کلیدی عملکرد می باشد.

۴-۵- واحد سنجش: واحد اندازه گیری هر یک از شاخص ها است که می تواند بر حسب درصد، کیلومتر، تن و ... باشد.

۴-۶- استاندارد: حد مطلوب تعیین شده برای سنجش شاخص‌های ارزیابی عملکرد می‌باشد.

۴-۷- عملکرد: کمیت و کیفیت دستیابی به استاندارد تعیین شده در هر شاخص به صورت سالیانه می‌باشد.

۴-۸- ضریب اهمیت: وزن هر شاخص از مجموع اوزان هر یک از شاخص‌ها می‌باشد.

۵- ضرورت و اهمیت ارزیابی:

◀ شناسایی میزان توانایی و موفقیت دهیاری‌ها در دستیابی به اهداف و انجام مأموریت‌های محوله.

◀ حصول اطمینان از انطباق عملکرد دهیاری‌ها با برنامه‌ها، سیاست‌ها، قوانین، بخشنامه‌ها، نظامنامه‌ها، استانداردها و سایر مستندات تعیین شده و مرتبط.

◀ مقایسه روند عملکرد دهیاری‌ها در دوره‌های متوالی به منظور تشخیص ظرفیت‌ها، توانایی‌ها و زمینه‌های بهبود و تعالی آنها.

◀ مقایسه عملکرد و رتبه‌بندی دهیاری‌ها به منظور تعیین الگوهای مناسب و تشویق آنها به استفاده از تجارب موفق.

◀ اخذ بازخورد مناسب از میزان موفقیت و اثربخشی چشم‌انداز ۲۰ ساله، سیاست‌های کلان و برنامه‌های توسعه

◀ ایجاد زمینه و بسترهای لازم برای استقرار نظام خود ارزیابی در دهیاری‌ها

۶- اهداف ارزیابی

◀ بکارگیری نتایج حاصل از ارزیابی عملکرد در جهت بهبود مدیریت دهیاری‌ها.

◀ ارتقاء پاسخگویی و شفافیت در دهیاری‌ها.

◀ نظام‌مند نمودن اقدام‌ها و فعالیت‌های دهیاری‌ها از طریق اخذ بازخورد نتایج ارزیابی.

◀ تصحیح اهداف، سیاست‌ها، وظایف و برنامه‌های دهیاری‌ها به صورت واقع‌بینانه.

◀ ارائه تصویری روشن و واقعی از جایگاه دهیاری در مقایسه با خود و دیگر دهیاری‌ها.

◀ تشویق دهیاری‌های موفق و تذکر به دهیاری‌هایی که عملکرد ضعیف و غیر قابل قبول داشته‌اند.

۷- سازمان کار و وظایف:

۷-۱- در سطح شهرستان

کارگروه شهرستانی ارزیابی عملکرد دهیاری‌ها، در فرمانداری شهرستان و با حضور فرماندار (رئیس)، معاون فرماندار (دبیر)، بخشداران شهرستان و رؤسا شوراهای هر بخش تشکیل می‌شود. این کارگروه مسئولیت اجرای نظامنامه اجرایی ارزیابی عملکرد دهیاری‌ها را در سطح شهرستان به عهده دارد که به شرح ذیل می‌باشد:

- ◀ بررسی گزارش ارزیابی عملکرد دهیاری‌های معرفی شده توسط بخشدارها^۱
- ◀ رتبه‌بندی دهیاری‌های برتر معرفی شده براساس امتیازات کسب شده و معرفی دهیاری(های) برتر به کارگروه استانی
- ◀ فراهم آوردن امکان اجرای کامل و جامع بخشنامه و نظامنامه‌ها
- تبصره ۱: حداقل تعداد دهیاری‌های برتر معرفی شده به کارگروه شهرستان یک دهیاری می‌باشد که برای بخش‌های دارای بیش از ۱۰ دهیاری به ازاء هر ۱۰ دهیاری، یک دهیاری برتر به فهرست فوق افزوده می‌شود (به عنوان مثال به ازاء ۲۰-۱۱ دهیاری ۲ نهاد، ۳۰-۲۱ دهیاری ۳ نهاد و ...).
- تبصره ۲: حداقل تعداد دهیاری‌های برتر معرفی شده به کارگروه استانی یک دهیاری می‌باشد که برای شهرستان‌های دارای بیش از ۵۰ دهیاری به ازاء هر ۵۰ دهیاری، یک دهیاری برتر به فهرست فوق افزوده می‌شود (به عنوان مثال به ازاء ۱۰۰-۵۱ دهیاری ۲ نهاد، ۱۵۰-۱۰۱ دهیاری ۳ نهاد و ...).

۷-۲- در سطح استان

کارگروه استانی ارزیابی عملکرد دهیاری‌ها در معاونت امور عمرانی استانداری و با حضور معاون امور عمرانی(رییس)، مدیر کل دفتر امور شهری و روستایی(دبیر)، فرماندار و بخشدار منتخب نشست‌های مشورتی مربوطه و رییس شورای اسلامی استان تشکیل می‌شود. این کارگروه مسئولیت اجرای نظامنامه اجرایی ارزیابی عملکرد دهیاری‌ها را در استان به عهده دارد که به شرح ذیل می‌باشد:

- ◀ بررسی گزارش ارزیابی عملکرد دهیاری‌های شهرستان‌ها و تأیید نهایی آن

۱ - فهرست دهیاری‌های مذکور با توافق شورای اسلامی بخش و بخشدار تهیه می‌گردد

- ◀ رتبه‌بندی دهیاری‌های برتر معرفی شده شهرستان‌ها براساس امتیازات کسب شده و انتخاب دهیاری‌های برتر
- ◀ رتبه بندی عملکرد دهیاری‌های شهرستان‌ها و انتخاب ۳ دهیاری برتر
- ◀ فراهم آوردن امکان اجرای کامل و جامع بخشنامه و نظامنامه مربوطه
- ◀ جمع‌بندی، تلفیق و تهیه و تنظیم گزارش جامع ارزیابی عملکرد دهیاری‌های استان و معرفی دهیاری‌های برتر استان به معاونت امور دهیاری‌ها به همراه مستندات لازم.
- تبصره ۳: حداقل تعداد دهیاری‌های برتر معرفی شده به کارگروه ملی ۳ دهیاری می‌باشد که برای استان‌های دارای بیش از ۳۰۰ دهیاری به ازاء هر ۲۰۰ دهیاری، یک دهیاری برتر به فهرست فوق افزوده می‌شود(به عنوان مثال به ازاء ۵۰۰-۳۰۱ دهیاری ۴ نهاد، ۷۰۰-۵۰۱ دهیاری ۵ نهاد و ...).

۷-۳- در سطح ملی:

کارگروه ملی ارزیابی عملکرد دهیاری‌ها در معاونت امور دهیاری‌ها و با حضور معاون امور دهیاری‌ها(رییس)، مدیران کل دفتر مطالعات و برنامه‌ریزی روستایی(دبیر)، دفتر عمران و توسعه روستایی، یکی از دفاتر معاونت برنامه‌ریزی و توسعه به پیشنهاد معاون ذیربط، یکی از دفاتر معاونت پشتیبانی و امور اجرایی به پیشنهاد معاون ذیربط، یک نفر از اعضای هیات علمی دانشگاه و نماینده یک سازمان غیردولتی تشکیل خواهد شد که وظایف زیر را بر عهده دارد:

- ◀ سیاست‌گذاری، هماهنگی و اتخاذ تصمیمات کلی در خصوص اجرای نظام ارزیابی عملکرد دهیاری‌ها
- ◀ تایید دستورالعمل‌ها و شاخص‌های ارزیابی عملکرد،
- ◀ تصویب رتبه دهیاری‌ها بر اساس امتیازات کسب شده و انتخاب دهیاری‌های نمونه و برتر

۸- فرآیند تدوین شاخص‌های ارزیابی عملکرد

شاخص‌های ارزیابی عملکرد اختصاصی بر اساس ابعاد و محورهای مذکور در بند ۲ ماده ۴ این نظام‌نامه توسط کارگروه ملی ارزیابی عملکرد دهیاری‌ها و براساس شرح وظایف دهیاری‌ها تهیه و پس از تصویب به کلیه استانداری‌ها ابلاغ می‌گردد.

تبصره ۱- «کارگروه ملی ارزیابی عملکرد دهیاری‌ها» موظف است ظرف سه ماه پس از ابلاغ این آیین‌نامه نسبت به تدوین شاخص‌ها و ضریب اهمیت آنها و استانداردهای هر شاخص بر اساس محورهای تعیین شده اقدام نماید.

تبصره ۲- تغییرات احتمالی در شاخص‌ها و استانداردها و دستورالعمل‌های مربوط بر اساس موارد مذکور در بند ۲ ماده ۴ این نظام‌نامه، تدوین و پس از سیر مراحل پیش‌بینی شده در قالب برنامه ارزیابی عملکرد، هر سال به همراه «دستورالعمل اجرایی توزیع عواید متمرکز دهیاری‌ها» ابلاغ می‌شود.

۹- فرآیند اجرای ارزیابی

◀ ابلاغ شاخص‌ها و استانداردها و ارسال دستورالعمل‌ها و برگه‌های مربوطه تا پایان دی ماه هر سال توسط سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور

◀ توجیه و آموزش کارشناسان کارگروه‌های استانی که در تکمیل برگه‌ها سهیم می‌باشند، تا پایان بهمن ماه هر سال. کارشناسان کارگروه استانی پس از دریافت آموزش‌های لازم موظفند طی یک کارگاه یک‌روزه، محتوی آموزشی دریافتی را به همکاران کارگروه شهرستانی انتقال دهند.

◀ تکمیل برگه‌ها بر اساس دستورالعمل‌های مربوط توسط دهیاری و تحویل آنان همراه با مستندات مربوط به دبیرخانه شهرستانی تا نیمه اسفند هر سال.

◀ بررسی برگه‌های تکمیل شده و تایید آنها بر اساس مستندات عملکرد واقعی توسط دبیرخانه شهرستانی ارزیابی عملکرد، تا پایان اسفند ماه هر سال و ارسال گزارش عملکرد به دبیرخانه استانی ارزیابی عملکرد

◀ بررسی برگه‌های تکمیل شده و تایید آنها بر اساس مستندات عملکرد واقعی توسط دبیرخانه استانی ارزیابی عملکرد، تا پایان فروردین ماه هر سال

◀ ارسال گزارش عملکرد (نحوه انجام ارزیابی، برگه‌های تکمیل شده و مستندات عملکرد واقعی) به دبیرخانه ملی ارزیابی عملکرد و معرفی دهیاری‌های برتر استان، تا نیمه اردیبهشت ماه سال بعد.

◀ بررسی اطلاعات دریافتی از استان‌ها و مقایسه عملکرد واقعی با عملکرد مطلوب در کارگروه ملی تا پایان خرداد ماه سال بعد.

◀ امتیازدهی و رتبه بندی عملکرد دهیاری‌ها در محورهای تعیین شده بر اساس مدل ارزیابی عملکرد تا پایان نیمه اول تیر ماه سال بعد.

◀ تهیه گزارش جامع از میزان عملکرد دهیاری‌ها و معرفی نمونه‌های برتر ملی و برگزاری جشنواره برترین‌ها

